

v Jáchymově či v Příbrami aj., a jako hudební skladatel prožít s nimi intenzitu jejich sdělení. Vybral jsem dvě básně do jednoho celku, první, *Červánků záblesk* zrcadlí stav duše v žalářní kobce, druhá, *Ta pouta*, je výkřikem vzdoru a síly a víry. Na závěr dramatu zazní prostá píseň *V chudobkách* na verše Marty Holmanové, skrytý obraz stínaných hlaviček chudobek při úpravě trávníku... Skladba byla napsána pro Irenu Troupovou a je věnována památce všech ponížených, mučených a umučených našich spoluobčanů komunistickou diktaturou.

Červánků záblesk

Červánků záblesk poslední
zlatí v mém okně mříž,
na stěně kobky žalářní
stín šerý, značí kříž.

Kříž ten je symbol
ba i moje víra –
k němu se pojí láska i má naděje,
když den pozvolna mizí
a slunko dávno nehřeje.

[Ze sbírky Výkřiky, verše spoluvězňů zaznamenal, uchoval a uspořádal Karel Kalenda, vyd. Atelier IM Zlín]

V chudobkách

proč ještě k nebi promluvit
že bylo modrou tuší

trávy vzdychly k nohám obnaženě
a žluté odevzdaly úsměvy

oděl kosou nebe v bílých duších
když hrál se smrtí nepozvaně

[Marta Holmanová]

Děkujeme partnerům Konvergence:

**Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, Nadace Český hudební fond,
Nadace OSA, Nadace Gideona Kleina**

10. 6. 2014
Kostel sv. Vavřince, 19:30
...BEZ NÁZVU...

PETER GRAHAM (*1952)

Cesta s violou (Hory, voda, měsíc...)
*pro sólovou violu, klarinet, ženský hlas, kytaru, klavír, bicí nástroje,
dvoje housle, violoncello a kontrabas*

TOMÁŠ PÁLKA (*1978) / MICHAELA PLACHKÁ (*1981)

Stínování
pro soprán, violu, violoncello a kontrabas

PAVEL ZEMEK NOVÁK (*1957)

Kvartet – Unisono č. 3 „Památce Evžena Plocka“
pro klarinet, housle, violu a violoncello

ONDŘEJ ŠTOCHL (*1975)

Šeptet
pro klarinet, kytaru, dvoje housle, violoncello, kontrabas a klavír

MAREK KOPELANT (*1932)

Věřím...
pro soprán, housle, violu, violoncello, kontrabas a klavír

Irena Troupová - soprán

Ansámbl Konvergence, um. vedoucí Ondřej Štochl

Jiří Mráz – klarinet, Jan Tuláček – kytara, Matěj Vlk a Irena Štochlová – housle,
Ondřej Štochl – viola, Sebastian Tóth – violoncello, Ondřej Melecký – kontrabas,
Eva Hutýrová – klavír

Sbíhavost, konvergence, je tentokrát citelná spíše v rovině námětu než ve stylové příbuznosti. Skladby jsou především tichou výpovědí či reakcí na něco, co je pro jejich autory podstatné a vzácné. Někdy je to citelná vazba na nedávnou minulost a její důležité, opomíjené momenty jako Zemkův *Třetí klarinetový kvartet*, věnovaný památce Evžena Plocka, třetího z „živých pochodní“ roku 1969, nebo Kopelentovo *Věřím...* na texty vězňů z jáchymovských dolů. Jindy jde spíše o podobenství vlastního duchovního přesvědčení jako Grahamova *Cesta s violou*, vytvoření neutrálního, a proto otevřeného prostoru pro vlastní účast i výklad posluchače v Pálkově a Plachké *Stínování* o nuancích vlastní víry, či o lidské schopnosti naslouchat v mém *Šeptetu*, vytvářejícím prostor pro tichá drobná, němá gesta, kterými ale říkáme to nejpodstatnější.

Ondřej Štochl

PETER GRAHAM: Cesta s violou (Hory, voda, měsíc...)

Přichází hudba k nám nebo my vcházíme do ní? Přináší k nám odpovědi nebo otázky? Co jsou hory a co měsíc? Je voda hudební nástroj? Může sólista nebýt v popředí? Co je hlavní a co vedlejší? Vnímá publikum kompozici nebo atmosféru? Jak vzniká hudební souvislost? Kdo ji vytváří? Jak dlouhá bude tato skladba? Kolik ticha unese? Kolik ticha unese publikum? Jaká krajina vznikne v naší mysli při poslechu hudby?

TOMÁŠ PÁLKA / MICHAELA PLACHKÁ: Stínování

Kompozice vznikala jako naše společné dílo a jejím hlavním inspiračním zdrojem bylo prostředí bavorských Alp, kde oba již druhým rokem žijeme. Skladba *Stínování* volně navazuje na orchestrální skladbu *in-den-BERGEN*, provedenou orchestrem Berg v listopadu loňského roku. Tato skladba byla pro nás výjimečná. I když máme za sebou řadu týmových projektů, šlo o naši první společnou skladbu pro akustické nástroje.

Při komponování jsme objevili další nové možnosti a výzvy a jejich realizaci jsme uskutečnili ve skladbě *Stínování*.

Stínování je přenesený název k nuancím víry. Ponechává otevřený prostor pro vlastní účast i výklad posluchače. Podobně jako různé barevné odstíny vnímá každý člověk trochu jinak, tak i pohledy na zřejmou věc nebo „pravdu“, se mohou lišit...

Stínování

*v sepjetí
tmavnou světlem
čáry života*

*mihá se
stínování*

mezi námi...

Pane, studna je hluboká

PAVEL ZEMEK NOVÁK: Kvartet - Unisono č. 3 „Památce Evžena Plocka“

Můj *Třetí kvartet* uzavírá trilogii, jejíž jednotlivé části jsou věnovány Janu Palachovi, Janu Zajícovi a Evženu Plockovi. Hudba nesleduje drama, historické události, má být prostým připomenutím – starobylým „tombeau“. Od barevnosti skladeb z poslední doby se forma kvartetu liší snahou o soustředěnost horizontály i vertikály. Její asymetrie je ovlivněna architekturou Josefa Kranze z první poloviny 20. století.

ONDŘEJ ŠTOCHL: Šeptet

Šeptet je prostorově pojatý septet, v němž se to nejpodstatnější říká šeptem... Jde mi o zamyšlení nad tím, jak spolu dnes komunikujeme. Čím dál víc mi připadá, že mezilidská komunikace dnes stojí a padá s frázemi. Slušnými, zdvořilými, protože prostými všech skutečných emocí. Spíš než skutečného porozumění dosahujeme opaku – ignorování druhého, jeho potřeb, obrany před jeho upřímností. Ve frázích se učíme myslet už od batolecích let – a pokud chceme vnímat druhého, musíme sledovat jemné náznaky, tichá, němá gesta. Vlastně to, co mu uteče spíše náhodou. Nedivme se vzrůstajícímu počtu „postižených“, kteří se frázemi domluvit našťěstí nikdy nedovedou, ani spotřebě antidepresiv u těch, kteří se naopak neobejdou bez nich... A co s tím vším má společného můj *Šeptet*? Jeho hlavním tématem je vnímavost, křehké mikroklima pro šeptaná sdělení. Aby přestala jen šeptat...

MAREK KOPELENT: Věřím...

V době zapomínání na to, jaké jho připravili Češi mnoha Čechům v padesátých letech a částečně i v letech šedesátých, musel jsem se vrátit ke sbírce veršů psaných anonymními vězni v českých pracovních táborech v těch dobách, např.